

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/79/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8720200848
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8720200848.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci mal. detí: D. B. Q., K.. XX.XX.XXXX U. S. Y. Q., K.. XX.XX.XXXX, obaja bytom u matky, zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny V., deti rodičov: matka Y. Q., K.. XX.XX.XXXX, O. V., X. XXXX/XX a otec B. Q., K.. XX.XX.XXXX, O. V., I. XXX, právne zastúpený: JUDr. Tibor Bašista, advokát, Štefánikova 8, 058 01 Poprad, v konaní o zvýšení výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 15P/43/2020-37 zo dňa 27.1.2021 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa podaným návrhom na začatie konania domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti otca voči mal. deťom Q..

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. M e n í sa rozsudok Okresného súdu v Poprade č. k. 15P/205/2010-61 zo dňa 29.09.2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove 2CoP/23/2010-80 zo dňa 20.12.2010 pokiaľ ním bolo rozhodnuté o výživnom pre mal. D. B. Q. tak, že toto výživné sa zvyšuje zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 130,- eur mesačne počnúc dňom 01.09.2019, ktoré výživné je splatné vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky.

II. M e n í sa rozsudok Okresného súdu v Poprade č. k. 10P/169/2012-103 zo dňa 14.11.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov 1CoP/3/2013-152 zo dňa 20.03.2013 pokiaľ ním bolo rozhodnuté o výživnom pre mal. S. Y. Q. tak, že toto výživné sa zvyšuje zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 120,- eur mesačne počnúc dňom 01.09.2020, ktoré výživné je splatné vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky.

III. Zaostalé výživné za obdobie od 01.09.2019 do 31.01.2021 u mal. D. B. v sume 510,- eur je otec p o v i n n ý uhradiť v 20-eurových mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok.

IV. Zaostalé výživné za obdobie od 01.09.2020 do 31.01.2021 u mal. S. Y. v sume 100,- eur je otec povinný uhradiť v 10-eurových mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok.

V. V prevyšujúcej časti súd návrh matky zamietla.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania..“

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 62, ods. 1,2,5, §75, ods. 1, § 78, ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“).

4. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že na strane mal. detí došlo k výraznej zmene pomerov odôvodňujúcej zvýšenie výživného. Už len samotný fakt, že výživné nebolo zvyšované po dobu desiatich rokov, odôvodňuje toto zvýšenie. Úplne sa zmenil charakter potrieb na strane detí, došlo k zvýšeniu výdavkov nielen v súvislosti s vyšším stupňom školy a s tým spojených výdavkov, ale zvýšili sa náklady aj na bežné výdavky u mal. detí. Taktiež je potrebné zobrať do úvahy ich voľnočasové aktivity, možnosti zúčastniť sa zahraničných exkurzií, ktoré sprostredkováva škola, ako aj výdavky na športovú činnosť mal. detí a zároveň na ich zdravotný stav. Čo sa týka zmeny pomerov na strane rodičov mal súd preukázané, že na strane matky došlo k zmene pomerov, keďže táto v čase predchádzajúcich rozhodnutí nebola zamestnaná a v súčasnosti jej príjem celkovo predstavuje okolo 800,- eur mesačne. Príjem na strane otca činil v roku 2010 704,- eur, v roku 2012 515,- eur s tým, že otcovi v tomto roku boli vyplatené finančné prostriedky z vyporiadania BSM v sume takmer 17.000,- eur a teda otec disponoval čiastkou, z ktorej bolo v predchádzajúcom období možné zvýšiť výživné aj na mal. S.. Zároveň je otec spoluvlastníkom v 1/5 na nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX k.ú. S.. Taktiež matka je vlastníčkou I. bytov, pričom s deťmi užíva jeden z nich. Súd však zobral do úvahy tú skutočnosť, že v ďalšom byte žije tetá matky, ktorá si sama hradí všetky výdavky spojené s užívaním bytu a v ďalšom byte je neformálnym vlastníkom brat matky. Po dohode s ním je však možnosť tento byt ponúknuť do prenájmu a mať z toho ďalší príjem. Taktiež otec detí by mal mať záujem na vyporiadaní predmetnej nehnuteľnosti, ktorej je spoluvlastníkom a zistiť, či táto nie je v prenájme, z čoho by mu patrila čiastka adekvátna jeho spoluvlastníckeho podielu. V súčasnosti príjem otca síce predstavuje sumu 508,- eur mesačne v čistom, avšak v tomto smere súd poukazuje aj na výpoveď kolízneho opatrovníka, ktorý poukázal na možnosti zvýšenia si príjmu prijatím práce z ponúk úradu práce a to aj pri dosiahnutom vzdelaní na strane otca. V rámci týchto ponúk je možnosť vybrať si prácu aj s poukazom na zdravotný stav otca detí. Zároveň súd poukazuje aj nato, že obaja rodičia majú ešte vyživovaciu povinnosť k plnoletému synovi, ktorý navštevuje B. v G. a kde najmä zo strany matky boli vynaložené nemalé finančné prostriedky na zabezpečenie tohto štúdia. S poukazom na takto zistený skutkový stav súd zvýšil výživné u mal. D. B.Í. zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 130,- eur mesačne od 01.09.2019, t.j. od doby, kedy maloletá začala navštevovať V. ročník R. F., čo zodpovedá prechodu na W. a u mal. S. na sumu 120,- eur mesačne počnúc dňom 01.09.2020 - nástupom do P. Y. G..

5. O trovách konania rozhodol súd v zmysle ustanovení § 52 Civilného mimosporového poriadku.

III. Obsah odvolania otca

6. Proti rozsudku podal odvolanie otec z dôvodov podľa § 365, ods. 1, písm. f/ a h/ C.s.p.. Má za to, že súd sa so zmenami pomerov na strane otca vypořiadal nesprávne. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a zaviazal otca uhrádzať výživné po 100 eur na každé dieťa, alebo zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odvolaní uviedol, že otec mal. detí je zamestnaný ako zamestnanec obchodnej spoločnosti J.-I. W., W..Y..R.. s čistým mesačným príjmom vo výške 508 eur. Z daných peňažných prostriedkov hradí pravidelné mesačné výdavky, a to nájomné vo výške 260 eur, výdavky na stravu cca 100,- eur mesačne, hygienické potreby, oblečenie, benzín vo výške min. cca 100,- eur mesačne a doplatky za lieky približne 20 eur mesačne. Okrem už vyššie uvedených výdavkov na stravu, nákladov za ubytovanie, oblečenia a iných nevyhnutných výdavkov hradí v súčasnosti aj výživné určené súdom a to 100,- eur na mal. D. B., na mal. S. Y. 100,- eur a 120,- eur na syna S., ktorý študuje. Je potrebné brať na zreteľ, že po odrátaní všetkých výdavkov a zaplatení výživného na mal. D. B., mal. S. Y. U. S. mu neostanú žiadne finančné prostriedky, v skutočnosti sa dostáva do finančnej tiesne, kedy si musí požičiavať finančné prostriedky od jeho priateľky.

7. Matka a kolízny opatrovník vo svojich písomných vyjadreniach k odvolaniu uviedli, že navrhujú rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez väzanosť rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

9. Otec namieta nesprávne zistenie skutočného stavu a nesprávne právne posúdenie prejednávanej veci. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav vecí, vyvodil z neho tomu prislúchajúce skutkové závery a vec správne právne posúdil. Uplatnené odvolacie dôvody nenašli v rozhodnutí odvolacieho súdu svoje opodstatnenie. Napadnutý rozsudok považuje odvolací súd za vecne správny, jeho správnosť argumentuje nasledovne.

10. Právne posúdenie veci súdom prvej inštancie odvolací súd dopĺňa:

11. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

12. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

13. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 230 CSP i ust. § 78 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“). CSP v uvedenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka res iudicata - veci rozhodnutej). CMP však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať, konkrétne ust. § 121 CMP, ktoré umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa zmenili pomery. Za zmenu pomerov možno považovať okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie rozsahu vyživovacej povinnosti (zásada „rebus sic stantibus“).

14. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa alebo na strane povinného rodiča. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa a pod..

15. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu na zvýšenie výživného je nielen to, či sa výrazne, trvalo, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávneného dieťaťa, ale aj na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

16. Otec v odvolaní namieta, že súd pri zvýšení výživného nezobral do úvahy výšku jeho príjmu a existenciu jeho ďalších dvoch vyživovacích povinností. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie je zrejmé, že od poslednej úpravy výživného uplynulo obdobie 10 rokov. So stúpajúcim vekom detí stúpajú výdavky na ich stravu, ošatenie, obuv a neposlednom rade aj školské potreby. Mal. deti majú výdavky v súvislosti s ich vzdelávaním sa v cudzích jazykoch a v súvislosti so športovými aktivitami. Vychádzajú

z uvedeného, na strane maloletého došlo k objektívnemu nárastu životných nákladov, na ktorý sa prihliadne vždy pri zmene pomerov (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine), dôvodiac tým zvýšenie výživného na mal. V tomto rozsahu odvolací súd nevzhladol v rozhodovacej činnosti súdu prvej inštancie žiadne nesprávne skutkové zistenie ani nesprávne právne posúdenie veci.

17. K príjmovým pomerom otca je potrebné uviesť, že v konaní bolo preukázané, že otec pracuje v spoločnosti J. - I. W., W.Y..R.. ako správca budov, kde dosahuje príjem vo výške 510 eur mesačne (výška minimálnej mzdy). V minulosti pre terajšieho zamestnávateľa pracoval na pracovnej pozícii U.. Správne súd na prejednávaný prípad aplikoval § 75, ods. 1 ZR. Ako to vyplýva z verejne dostupných zdrojov, priemerná mzda na pozícii správca budov sa na území SR pohybuje v rozmedzí od 875 eur do 1.971 eur (zdroj: www.platy.sk). Na portáli www.profesia.sk je inzerovaná ponuka práce na pozícii automechanik v meste V. s nástupným platom 1.000 - 1.500 eur. Otec síce v konaní poukazoval na svoje zdravotné problémy. Je zrejmé, že otec sa lieči na ischemickú chorobu srdca a vysoký krvný tlak, nepreukázal však, že v súčasnosti tieto diagnózy majú nepriaznivý vplyv na jeho pracovnú schopnosť.

18. V preskúmanom prípade je na ťarchu povinného, že sa svojim pasívnym prístupom k hľadaniu si lepšie ohodnotenej práce vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, to však nemôže byť na úkor oprávnených mal. detí. Do popredia preto vystupuje potencialita príjmov otca, kedy súd neprihliada len na skutočné príjmy povinného rodiča, ale vychádza z príjmov, ktoré by tento rodič mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň vzdelania, pracovnú prax, dopyt na trhu práce a podobne. Vychádzajúc zo skúseností otca na pracovnom trhu, je možné vychádzať z potenciálneho príjmu otca 1.000 eur mesačne (cca 701,46 eur v čistom).

19. Vo vzťahu k výške súdom určeného výživného na mal. S. odvolací podporne zohľadnil aj rozhodovacie prax súdov Českej republiky v otázkach určovania výživného, a to vzhľadom na podobnosť právneho prostredia. Pri určovaní výšky výživného je potrebné zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti ČR z roku 2010 pod názvom „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti“ (<https://justice.cz/web/msp?clanek=opatrovnicka-agenda>), podľa ktorého vekovej kategórii oprávneného dieťaťa 15-17 rokov zodpovedá 16 -22 % čistého príjmu povinného rodiča. Po prepočte výšky výživného (130/701,46) percentuálny podiel výživného predstavuje 18,50 % čistého príjmu otca pre D. B. a 17,10 % na mal. S. Y.. Pri zohľadnení počtu vyživovacích povinností otca a zhoršeného zdravotného stavu, je určenie výživného v spodnom pásme rozmedzia pre danú vekovú kategóriu možné považovať za spravodlivé a odôvodnené.

20. Na základe zistených odôvodnených potrieb maloletého a príjmových pomerov otca, porovnávajúc ich s pomermi existujúcimi v čase pôvodného rozhodnutia, odvolací súd považuje, zhodne s názorom súdu prvej inštancie, podaný návrh o zvýšení výživného za dôvodný. Súdom určená suma výživného zodpovedá možnostiam, schopnostiam a príjmovým pomerom otca, je zároveň faktickým vyjadrením práva dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni otca.

21. Za daného stavu odvolací súd nevzhladol opodstatnenosť podaných odvolacích dôvodov. Súd prvej inštancie dospel pri rozhodovaní k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil, preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).